

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Jak sociální bydlení pomáhá - příklady z praxe obcí ČR a systémového projektu MPSV

NSZM, Praha 8. 3. 2019

Barbora Š. Stašková

Oddělení sociálního bydlení a sociálního začleňování
MPSV

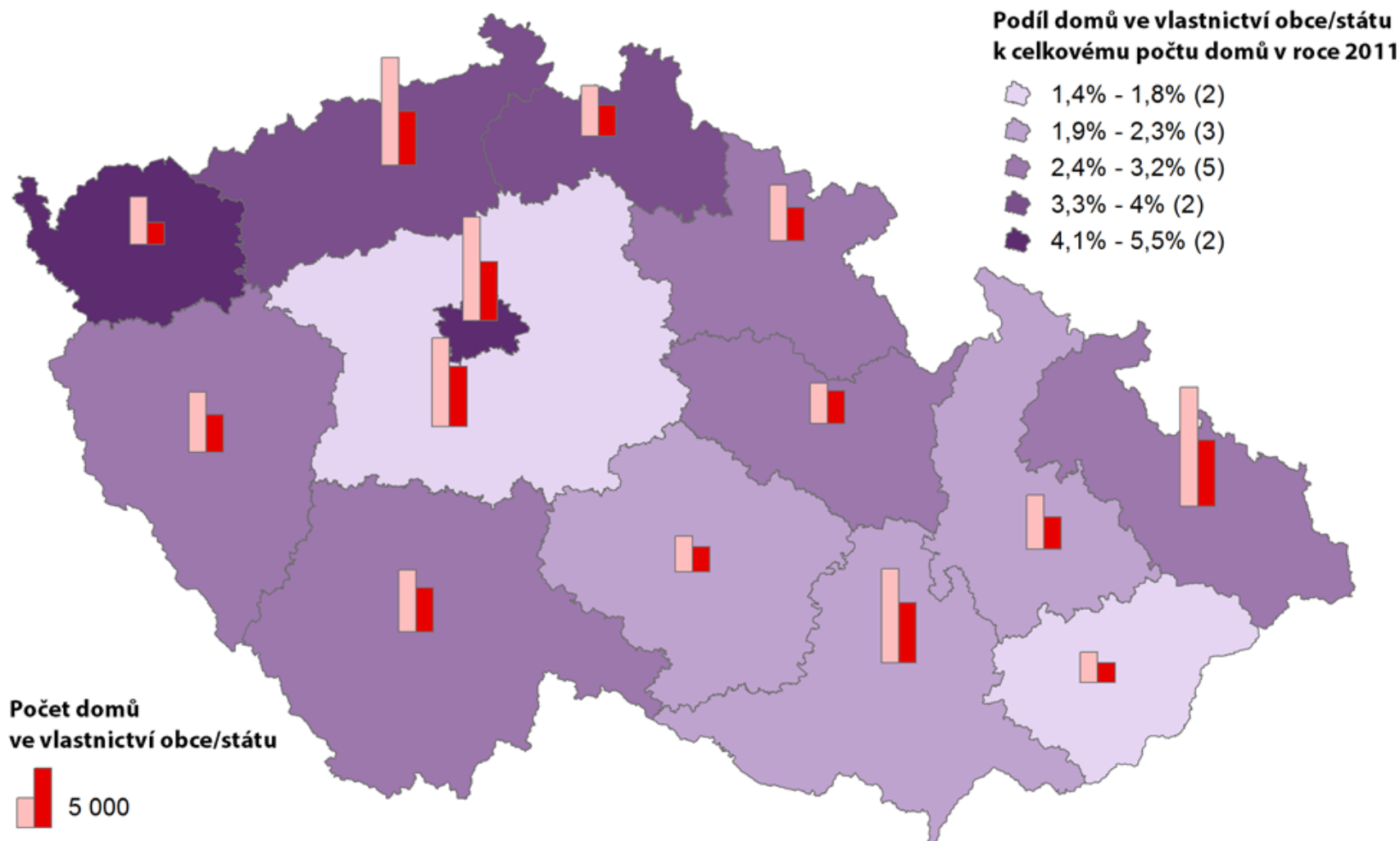

Sociální bydlení

Situace v České republice

VÝVOJ POČTU DOMŮ VE VLASTNICTVÍ OBCE/STÁTU V KRAJÍCH ČR 2001-2011

Vlastnická struktura domů

SČÍTÁNÍ LIDU,
DOMŮ A BYTŮ
2011

ČESKÝ
STATISTICKÝ
ÚŘAD

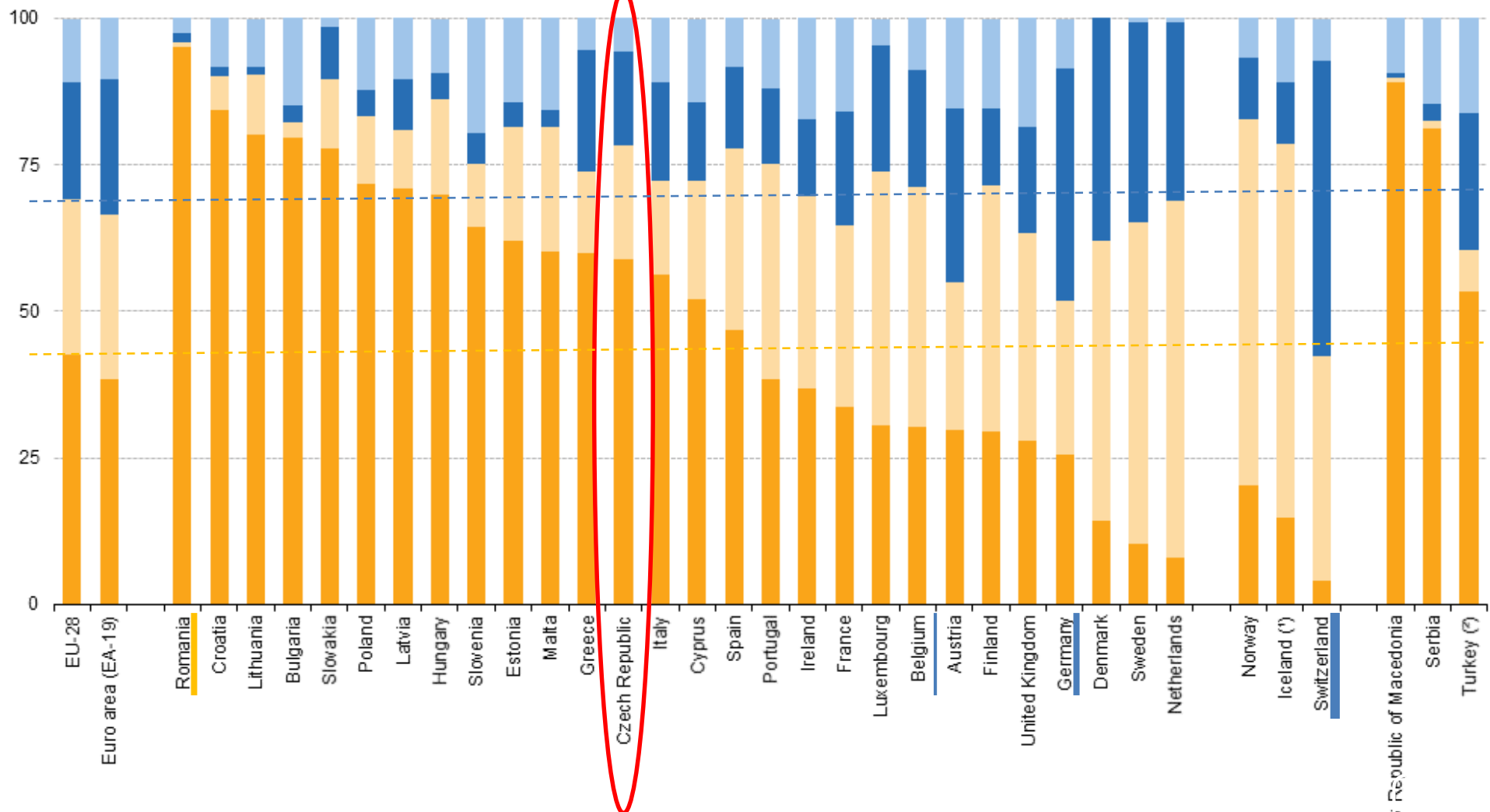
Tab. 6: Vývoj obydlených domů s byty podle vlastníka domu mezi sčítáními 1991 a 2011

Vlastník domu	SLDB 1991		SLDB 2001		SLDB 2011	
	absolut.	v %	absolut.	v %	absolut.	v %
soukromá fyzická osoba	1 308 286	81,9	1 397 377	86,3	1 499 348	85,1
obec, stát	213 961	13,4	77 998	4,8	48 146	2,7
bytové družstvo	51 835	3,2	41 808	2,6	31 507	1,8
družstvo založené za účelem	-	-	12 404	0,8	-	-
jiná právnická osoba	20 516	1,3	33 333	2,1	22 324	1,3
spoluvlastnictví vlastníků bytů	-	-	-	-	137 684	7,8
kombinace vlastníků	-	-	55 883	3,5	22 408	1,3
ostatní	2 224	0,1	966	0,1	-	-

Pozn.: Relativní hodnoty pro SLDB 1991, 2001 i 2011 byly kvůli lepší vzájemné srovnatelnosti počítány vždy z počtu obydlených domů s byty se zjištěným vlastníkem domu.

Zdroj: ČSÚ - Domovní a bytový fond podle výsledků sčítání lidu

Rozdělení obyvatelstva podle právních důvodů užívání nemovitosti – Eurostat 2016

(% populace) rok 2016

Zdroj: Eurostat ([ilc_lvho02](#))

■ Tenant — reduced price or free

■ Tenant — market price

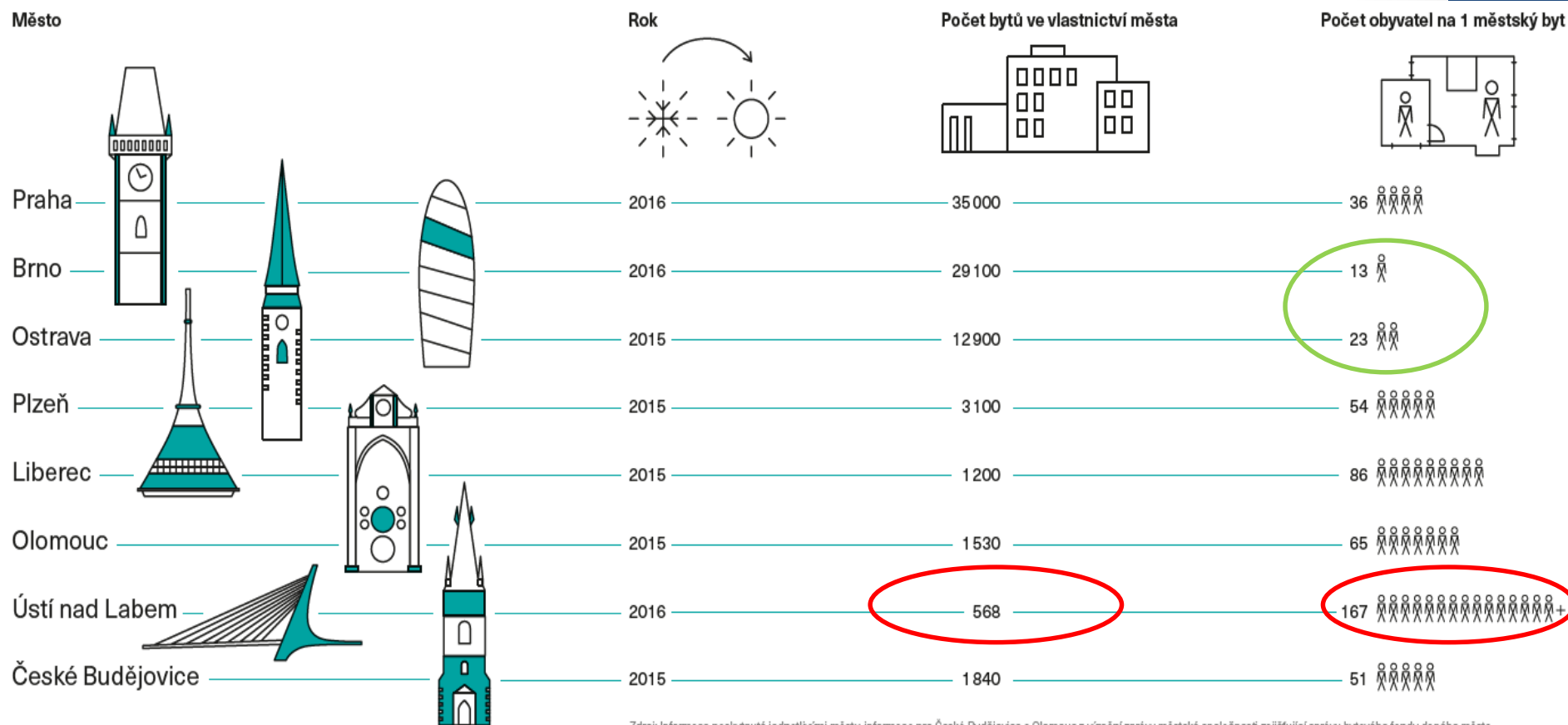
■ Owner occupied, with mortgage or loan

■ Owner occupied, no outstanding mortgage or housing loan

Former Yugoslav Republic of Macedonia

Bytový fond vybraných statutárních měst ČR

Zdroj: Informace poskytnuté jednotlivými městy, informace pro České Budějovice a Olomouc z výroční zprávy městské společnosti zajišťující správu bytového fondu daného města.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Sociální bydlení

Legislativa v České republice

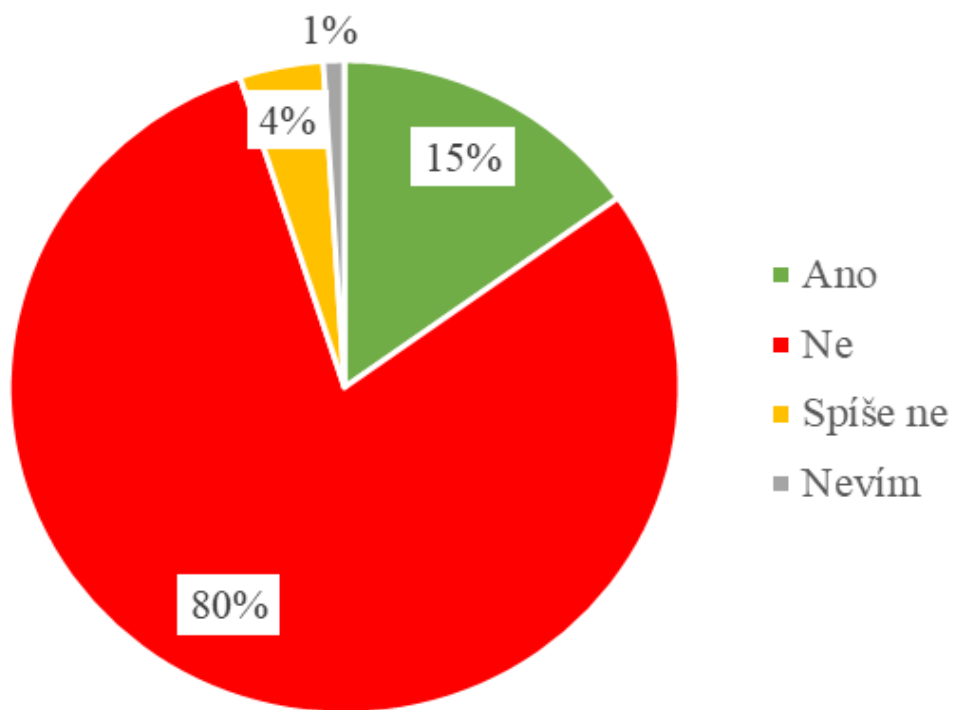
Legislativa

- < Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení):
 - < § 35 (2) „... Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.”
- < Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi,
Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře
- < **Koncepce sociálního bydlení v ČR 2015 – 2025**
 - < Schválena vládou 2015; aktualizace 2018-2019
- < **Návrh zákona o sociálním bydlení**
 - < **MMR** – hlavní gestor **věcného záměru zákona** – stažení z legislativního plánu prací
 - < 10. 9. 2018 – kulatý stůl s premiérem – 15 podnětů
- < Teze k uvažovanému **zákonu o dostupném bydlení MMR**

Legislativa

Může sociální bydlení v ČR fungovat bez zákona o sociálním bydlení?

N = 99

*Zdroj: evaluační dotazník z Mezinárodní konference k SB;
MPSV 6.11.2018 Praha*

Respondenti (N=99)

- a) neziskové organizace: 38
- b) státní správa: 25
- c) komerční sektor: 24
- d) výzkumné instituce či organizace: 4
- e) úředníci obce: 4
- f) studenti: 4
- g) vzdělávací instituce: 3
- h) samospráva: 2
- i) osoby bez práce: 2
- j) osoby na mateřské či rodičovské dovolené: 0
- k) osoby v důchodu: 1
- l) jinde – uveďte: 4
(3 zdravotnické zařízení, 1 pilotní projekt sociálního bydlení)

Koncepce sociálního bydlení ČR

< Co je sociální bydlení?

„Sociální bydlení je bydlení poskytované osobám **v bytové nouzi** nebo bytovou nouzí bezprostředně ohroženými, včetně lidí **vynakládajících na bydlení nepřiměřenou výši příjmů**. Sociální bydlení je poskytováno za specifických smluvních podmínek nájmu a v souladu s určitými principy. Uživatelům sociálního bydlení je v případě potřeby poskytována **podpora formou sociální práce**. Sociální bydlení je na místní úrovni poskytováno vždy formou **bydlení v bytech**, přičemž může být propojeno na sociální služby. Sociální služby – např. azylové domy – tvoří záchrannou síť pro lidi v bytové nouzi.“

Sociální bydlení v *Koncepci sociálního bydlení ČR 2015 – 2025*

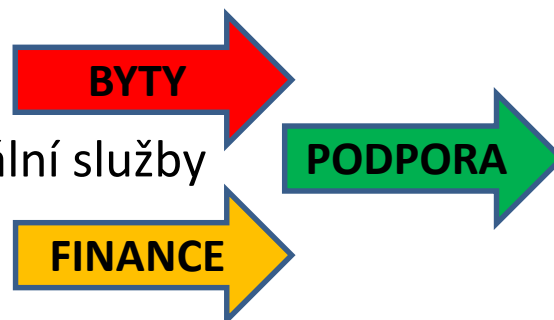

sociální práce a intenzivní prevence ztráty bydlení

Základní oblasti sociálního bydlení

< Tři pilíře:

- < bytová politika
- < sociální práce a sociální služby
- < dávkový systém

< Základní principy SB:

- 1) **bydlení v bytě** - standardní zkolaudovaný byt,
- 2) **individuální a diferencovaný přístup,**
- 3) **posilování kompetencí** – růst vlastní odpovědnosti,
- 4) **nediskriminace** při přidělování SB,
- 5) **potřebnost – ne! zásluhovost,**
- 6) **nesegregace** – mimo SVL, ne koncentrace,
- 7) **prevence** – předcházení vystěhování, zadlužení..,
- 8) **subsidiarita** – samospráva rozhoduje.

- < **systém** sociálního bydlení by měl být **udržitelný** v rovině sociální a bytové politiky, i finančního zajištění

Základní témata sociálního bydlení

< Housing first – bydlení především

- < 1. bydlení; oddělení bydlení a podpory; aktivní zapojení bez donucení...
- < velmi úspěšná forma boje s bezdomovectvím

< Housing ready – prostupné bydlení

- < vícestupňové bydlení či bydlení až po přípravě
(terénní programy, nízkoprahová denní centra, noclehárny, azylové domy, pobytové sociální rehabilitace, domy na půl cesty...)
- < prostup jednotlivými stupni systémů na základě splnění kritérií
 1. krizové ubytování (okamžitá pomoc v bytové nouzi),
 2. tréninkové bydlení (upevňování kompetencí a návyků samostatného bydlení),
 3. dlouhodobé, sociální bydlení.

< Dostupné bydlení – bez podpory sociální práce; nájemní bydlení pro střední třídu (MMR)

< Sociální bydlení – domácnosti, kterým trh neposkytuje přiměřené bydlení, bytová nouze, nízké příjmy a jiné znevýhodnění, sociální práce

< Krizové bydlení - rychlý nástroj pomoci, krátkodobé ubytování, spec.byty, azylové domy..

Podmínkou funkčního **systemu** je **zapojení všech klíčových aktérů**: státu, krajů, obcí, soukromého a nestátního neziskového sektoru, pomáhajících profesionálů a v neposlední řadě klientů

Systemový projekt MPSV

Základní informace

Název projektu:	Sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend
Zkrácený název:	Podpora sociálního bydlení
IČ projektu:	CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_017/0003539
Operační program:	OP Zaměstnanost Číslo výzvy: 017
Prioritní osa:	2 – Sociální začleňování a boj s chudobou
Investiční priorita:	2.2
Specifický cíl:	1 – Zvýšit kvalitu a udržitelnost systému sociálních služeb, služeb pro rodiny a děti a dalších navazujících služeb podporujících sociální začleňování
Realizace:	2016 – 2020

Diagram projektových vazeb

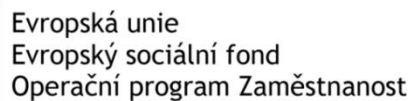

Kontaktní centrum

- < zkušenosti z pilotujících obcí
- < sdílení tíživých situací s klienty Kontaktního centra
- < telefonická, osobní, e-mailová on-line konzultace
- < různá odborná specializace kontaktních pracovníků a metodiků projektu
- < zkušenosti ostatních odborných aktérů
- < Konzultace s obcemi, NNO a dalšími zájemci po celé ČR
- < Individuální konzultace v Praze (po předchozí domluvě):
 - < socialni.bydleni@mpsv.cz
 - < +420 778 455 761
- < V rámci konzultačních hodin:
 - < pondělí od 12 do 16 hodin
 - < středa, pátek od 9 do 13 hodin
- < www.socialnibydeni.mpsv.cz
- < www.facebook.com/socialnibydenivcr

ASZ

Projekty obcí

Analytická činnost na místní úrovni, příprava podkladů pro tvorbu místní koncepce sociálního bydlení (KA 02)

Tvorba/aktualizace lokálních koncepcí a politik sociálního bydlení (KA 03)

Pilotáž místních politik
- sociální práce
- sociální bydlení
- prevence stráty bydlení (KA 04)

Spolupráce s MPSV a sdílení výsledků (KA 05)

Vzdělávání pracovníků obcí a sociálních pracovníků (KA 06)

Evaluace místních koncepcí a politik sociálního bydlení (KA 07)

Analýzy a metodiky

< Analýzy

- < Analýza dopadů nedostačujícího bydlení na školní a další problémy dětí v ČR
- < Analýza FAWOS (př. Vídně)
- < Analýza inovativních postupů a služeb pro rodiny a děti v České republice
- < Velikost a struktura skupin osob bez domova a osob vyloučených z bydlení
- < Struktura obecních bytů s ohledem na sociální využití
- < A Mid-Term Analysis of the Impact of Structural Funds on Public, Cooperative and Social Housing in 2014–2020
- < Srovnání nákladů na bydlení v azylových domech a v bytech systému SB
- < Výzkum sousedských vztahů (cca 6/2019)

< Metodiky

- < **Metodika identifikace lokalit rezidenční segregace**
- < **Metodika sociální práce v sociálním bydlení**
- < **Metodika nevyhovujícího bydlení a možnosti jeho řešení**
- < Metodika práce pro pracovníky Úřadu práce ČR související se systémem SB
- < Metodika pro spolupráci orgánů veřejné správy při realizaci sociálního bydlení

Aktuální stav a další aktivity v projektu

- < Obce pilotují své projekty (analýzy, příprava lokálních koncepcí, pravidel přidělování bytů...)
- < Otevřelo se Kontaktní centrum pro veřejnost
- < **Zpravodaj**
- < Webová stránka www.socialnibydleni.mpsv.cz
- < Facebook www.facebook.com/socialnibydlenivcr
- < Informační kampaň, **letáky, brožury**
- < **Evaluace**
- < **Výzkumy a analýzy**
- < **14 regionálních workshopů**
- < **konference Trauma a bezdomovectví (11/19)**
- < ...

Dobrá praxe v obcích

Spolupráce aktérů na místní úrovni

< zajistit funkční a propojenou síť:

- < majitelů bytů
- < sociální práce

< Aktéři:

- < **obec** (pol.samospráva, bytový a soc. odbor, správce nemovitostí...) – klíčová = **spolupráce bytového a sociálního odboru**
- < **poskytovatelé sociálních služeb**
- < **NNO, nadace, sociální realitní agentury, škola**
- < **Úřad práce**
- < **ASZ – lokální konzultanti, kraje, ORP, DSO, MAS...**
- < **významnější vlastníci bytového fondu** (fy, soukromníci, družstva)

- < pracovní skupina → neformální vztahy boří bariéry
- < neměl by být vynechán žádný z klíčových aktérů!
- < lze využít komunitní plánování

Analýza situace

- < analýzy v oblasti kapacity **bytového fondu**
 - < kolik nájemních bytů je potřeba? zastavit privatizaci
 - < kde byty umístit – desegregace, !koncentrace
 - < dotace na výstavbu (IROP, SFRB)
 - < pravidla přidělování bytů – transparentní a nediskriminační (konzultace s MV – odb.kontroly)
- < analýzy **demografické situace a potřeb cílových skupin**
 - < kdo vypadává, velikost bytů, specifické potřeby CS... (ETHOS)
- < vytvoření strategií - **lokální koncepce sociálního bydlení**
 - < zapojení všech klíčových aktérů (využití platform pro komunitní plánování)
 - < již samotná příprava pomůže síťování
- < **zajištění kapacit pro sociální práci**
 - < vlastní sociální pracovník
 - < poskytovatelé
 - < pokrytí celého území - ORP

< Spolupráce s neziskovými organizacemi

- < **(sociální) práce se specifickými cílovými skupinami** a jejich potřebami (mobilní psychiatr, dluhové poradenství...)
- < **pronájem obecních bytů neziskovým organizacím** (nižší prahovost, problém podnájemní smlouvy → příkazní smlouva?)
- < **využívání bytů** neziskových organizací
- < pomoc při prvotním vytipování klientů
- < zapůjčení nábytku, potravinová pomoc (např. K srdci klíč...)

< Placení nájemného a služeb

- < **oddělení sociální práce a správy nemovitosti**, plateb, kontroly a technické podpory
- < **kauce = bariéra** pro vstup do SB pro CS
- < **notářská doložka** (náklady cca 2,5tis. x snížení obav pronajímatele)
- < **vybavení bytu** klienta ÚP – MOP je nenároková
- < zajištění plateb - **institut zvláštního příjemce** - na nezbytně dlouhou dobu

Sociální práce jako spolupráce

- < = **jedním ze základních předpokladů pro úspěšné setrvání klienta v bydlení** (samotné poskytnutí bytu mnohdy nestačí x dostupné bydlení)
- < **SP** se při realizaci SB většinou stává „**prostředníkem**“ mezi klientem a pracovníky bytového odboru či správcí bytového fondu. Z tohoto důvodu by **měl mít možnost podílet se na:**
 - < **vytváření podmínek** přidělování a užívání sociálních bytů (pravidel)
 - < stanovování **posuzování** nároků osob/ domácností na sociální byt (soc.šetření)
 - < podílení se na **rozhodování** o přidělení sociálního bytu
- < **Case management**

Práce s dluhy a energetická problematika

- < sociální odbor dostává každý měsíc **výpis dluhů na nájmu**, včasné zachycení situace a jejího řešení - prevence
- < **práce s výší dlužné částky** vůči obci, uzavírání **splátkových kalendářů**
- < **odpouštění úroků** při splacení dluhu
- < **mimořádné vyúčtování záloh = prevence vysokých nedoplatků** (jedná se o zpoplatněnou službu)
- < **trojstranná dohoda** mezi klientem, obcí a poskytovatelem energií (Ostrava-ČEZ)
- < **(ne)přepsání odběru energií** na vlastníka nemovitosti (např. obec, NNO)

< Realitní oblast

- < **sociálně realitní agentura** – podpora soc. znevýhodněných na trhu s byty – matky samoživitelky, Romové, hendikepovaní (R-Mosty a projekt Férové bydlení, Romodrom, Bezbabyty...)
- < **realitní expert** spolupracující s obcí (prevence a zajištění dostupného bydlení např. seniorům – pomoc občanům + úspora času soc. odborům)
- < zřízení **speciálního místa určeného ke konzultaci** přímo v budově úřadu - poskytuje občanům poradenství v oblasti bydlení – centralizace agendy bydlení

< Krizový byt

- < pro oběti různých kriz. situací (násilí v rodině, živelní katastrofa...)
- < kolik krizových bytů na obec?
- < náklady na udržování volného bytu zatěžují
- < vhodná spolupráce s ubyt. zařízením – smlouva o spolupráci

< Nábytková banka / tichá sbírka

- < společnost zřízená pod městem **uskladňující nábytek** a zajišťující **rozvoz do sociálních bytů** (technické služby, sběrné dvory..)
- < potenciál pro **sociální podnikání** (př. Rakousko)
- < **tichá sbírka potřebného vybavení**, např. mezi úředníky města, ÚP..

< Desegregace

- < **kam** umístit sociální byty? – ne na 1 místo a za obcí! SVL
- < **dostupnost** služeb, obchodu (CS často nemá auto, peníze na dopravu...)
- < **kolik SB v 1 domě?** – MMR: „maximálně 20 % z celkového počtu bytů“
- < pracovat s **míšením cílových skupin** – 40 garsonek nebo kombinace?
- < **OOP** – oblast se zvýšeným výskytem sociálně nežádoucích jevů - **NEŘEŠÍ PŘÍČINU!** + přelévá sobecky problémy jinam

< Hodnocení bytové nouze – pravidla přidělování SB

- < Co by se mělo dle expertů zohledňovat? **Kritéria:** Prioritizované/ zvláště zranitelné skupiny; Vynakládané výdaje na bydlení; Vlastnické a majetkové poměry; Hodnocení současného stavu bydlení podle typologie ETHOS
- < Posuzování **skutečného pobytu** ne pouze trvalého
- < **Sociální šetření individuální situace** zkušenými a vyškolenými sociálními pracovníky
- < **Bodový dotazník** – omezení subjektivity a stereotypizace
- < **Aktualizovaná databáze** urychluje párování do SB
- < **Heterogenní komise na výběr do SB** (SP, OSPOD, NNO, terénní/ komunitní pracovníci spolupracující s klientem, kurátoři, asistenti prevence kriminality, pediatr, ÚP ...)
- < **Zveřejňování pravidel** přidělování SB na www
- < **Vyhodnocování** nastaveného systému a prostupnosti
- < To že systém v obci funguje od nepaměti, neznamená, že je špatný či tím nejlepším ... **inspirovat se i jinde** i v maličkostech

Další příklady postupně na:

<http://socialnibydeni.mpsv.cz/cs/co-je-socialni-bydleni/priklady-dobre-praxe>

Financování

Byty – MMR

- < rekonstrukce, výstavba, nákup (**IROP** – uzavřeno)
- < Státní fond rozvoje bydlení (**SFRB**) www.sfrb.cz
 - < programy Podpora bydlení, pro mladé, Panel 2013+
 - < připravovaný program **Výstavba** (cca 2 miliardy / rok; cca 3/2019)

Sociální práce – MPSV

Sociální práce a soc. služby (MPSV a kraje)

- < Dotace na sociální práci
- < Zákon o sociálním bydlení plánoval navýšení financí na sociální práci i pro Úřady práce

ESF – OPZ

- < **MAS – Místní akční skupiny**
 - < Pokud konkrétní MAS uvedla soc. oblast v programovém rámci strategie CLLD (www.nsmas.cz/schvalene-sclld)
- < **ITI, IPRÚ**
 - < Výzvy ESF pro metropolitní oblasti a aglomerace
- < **Sociální začleňování a boj s chudobou - Prioritní osa 2**
 - < Aktuální výzvy - viz dále

MPSV – vyhlášené výzvy ESF

využitelné na konkrétní oblasti sociální práce spjaté se sociálním bydlením

Agenda	Číslo výzvy	Název výzvy	Otevřena do
Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám	52	Podpora sociálního začleňování v SVL (3. výzva)	30.6.2020
Integrované nástroje	47	Výzva pro MAS na podporu strategií komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD)	31.12.2021
	48	Integrované územní investice (ITI)	28.6.2019
	49	Integrované plány rozvoje území (IPRÚ)	28.6.2019
Sociální začleňování	88	Podpora aktivit a programů v rámci sociálního začleňování (3. výzva)	8.1.2019
	95	Výzva na podporu sociálního začleňování v Praze (2. výzva)	28.2.2019
Tematická výzva	108	Podpora programu Housing First (Bydlení především)	31.5.2019

Výzva č. 03_19_108 „Podpora programu Housing First

- vyhlášena odborem realizace programů ESF - sociální začleňování

Termín ukončení příjmu žádostí: 31. 5. 2019 (za podmínky naplnění **povinné konzultace**).

Průběh povinné konzultace: do 1.4. 2019 žadatel zpracuje návrh realizace programu Housing First → po formální kontrole

konzultace do 1. 5. 2019 → kontrolní list „**Záznam o konzultaci**“ podepsaný konzultantem. Jeho kopie se přikládá jako povinná příloha k žádosti.

Cílová skupina: osoby v bytové nouzi s potřebou dlouhodobé a intenzivní podpory (alespoň jedna osoba z rodiny), bez věkového ohraničení

Výše celkových způsobilých výdajů: 2 000 000 -15 000 000 Kč, dotace pokrývá 95-100% výdajů dle kategorie žadatele. Alokace výzvy: 150 000 000 CZK

Z výzvy hrazeny:

- **přímé náklady na zaměstnance** (plné vykazování),
- **veškeré ostatní výdaje projektu** (jejich vznik a úhrada se nedokládá, ale čerpání musí být v souladu s pravidly OPZ)

Délka projektu: 24 - 36 měsíců, projekt musí být ukončen nejpozději do 31. 12. 2022.

Kritéria, která je žadatel povinen naplnit:

1) zařazení do programu není podmíněno předchozí spoluprací se sociálním pracovníkem/sociální službou, účastník

před přijetím do programu prokazuje bytovou nouzi v kombinaci s vícerymi závažnými problémy a akceptuje spolupráci se sociálním pracovníkem (návštěva 1x týdně) při vstupu do projektu,

2) 60% účastníků se má nastěhovat do bytů do 3 měs. od vstupu do programu, pro vstup do bytu se nevyžaduje abstinence,

3) byty splňují parametry standardního bytu s potřebným vybavením,

4) podpora účastníků je oddělena od správy bytu,

5) nájemní smlouva je min. na 1 rok a není podmíněna plněním individuálního plánu podpory,

6) min. 70% bytů není v sociálně vyloučených lokalitách (mapa sociálně vyloučených lokalit MPSV ČR, <http://www.esfcr.cz/mapa-svl-2015/?page=1>), popř. další analytické dokumenty.

Zároveň je potřeba naplnit:

1) transparentní podmínky výběru a zařazení účastníků na základě bytové nouze a potřeby dlouhodobé a intenzivní podpory,

2) mít min. 5 a více domácností zapojených do projektu, přičemž v jednom čísle popisném lze využít k realizaci projektu

max. 2 bytů,

3) uskutečnit nastěhování 90% rodin uvedených v projektu nejpozději do 12 měsíců (s ohledem na délku projektu) od jeho zahájení,

4) nabízet účastníkům projektu multidisciplinární individuální podporu.

Pracovní pozice, které je možné hradit z přímých nákladů:

- 1) Koordinátor programu
- 2) Metodik pro práce s cílovou skupinou (či garant sociální práce) (SP, 3 roky praxe v přímé práci s CS)
- 3) Klíčový pracovník (sociální pracovník) (SP se zkušenostmi se spoluprací s aktéry)
- 4) Expert/experti se specializací podle potřeb cílové skupiny - klientů programu HF

Lze zařadit následující pracovní pozice:

- 5) Case manager (či případový sociální pracovník) – v případě, kdy příjemcem projektu je obec (SP, zkušenost síťování, případových konferencí)
- 6) Peer pracovník
- 7) Pracovník v sociálních službách
- 8) Pracovník pro výběr cílové skupiny v území (lze i SP se zkušenostmi s depistáží)
- 9) Sociální realitní zprostředkovatel
- 10) Pracovník podpory při správě bytu
- 11) Pracovník pro správu plateb

Pozice je možné kombinovat, ale VŽDY musí být **podpora klienta oddělená od správy bytu**. Nutné však zajistit efektivní předávání informací mezi SP a pracovníkem zodpovědným za správu bytu. Podrobnější popis lze najít v Příloze 2 výzvy Pomůcka pro stanovení osobních nákladů.

Principy HF důležité ve vztahu k sociální práci

Každý může bydlet samostatně a nepotřebuje se na bydlení specificky připravovat, podpora je poskytována podle potřeb a preferencí, nikoliv zásluh a úspěšnosti (není potřeba předchozí práce se SP, není potřeba úspěšné účasti v léčbě, prokazování kompetencí, předešlé účasti v přípravném programu apod., uživatel musí akceptovat osobní návštěvy SP v bytě, zpravidla 1x týdně, podpora uživatele a správa bytu striktně odděleny)

Možnost volby a kontroly pro uživatele služeb (rozhodování o cílech a aktivitách podpory vytváří uživatel se SP, místo čerpání podpory určeno na základě dohody, ale SP nabízí kontakt v bytě, uživatel má právo zvolit či změnit SP-důraz na správné „spárování“ klíčového SP a uživatele)

Oddělení bydlení a podpory (nájemní smlouva není podmíněna plněním IP, kontinuita podpory zabezpečena i v případě, že si uživatel neudrží bydlení a měla by cílit na jeho opětovné získání)

Zaměření na zotavení /vč. komunitní integrace a desegregace/ (orientace na celkovou kvalitu života uživatele – detailně plánovaný, realistický IP odrážející přání uživatele s ohledem na oblasti života jako zdraví, vztahy, práce, domácnost, docházka dětí aj.,)

Principy HF důležité ve vztahu k sociální práci

Harm reduction (cílem redukce újmy, které návykové látky způsobují a další pomoc v jejich udržení pod kontrolou, ale nikoliv přímo abstinence)

Robustní podpora a aktivní zapojení bez donucení (konzultační a podpůrná úloha SP, nikoliv kontrola, způsob práce s uživatelem asertivní, ale nikoliv agresivní či vynucovací, nelze vyhrožovat sankcemi, nutností opustit byt, odpíráním podpory, SP využívá paletu strategií, jak kontaktovat uživatele a otvírat otázku udržení bydlení i v případě pasivity uživatele, garance osobní podpory soc. pracovníkem min. 2-3hodiny týdně /min. 10h měsíčně/, zastupitelnost SP, garance krizové linky po pracovní době a o víkendu, propojování uživatele s lékaři, psychiatry, spolupráce s důležitými dalšími subjekty – obec, OSPOD, ÚP ČR, nemocnice, škola, policie aj.)

Flexibilní podpora tak dlouho, jak je potřeba (délka podpory sociálním pracovníkem není omezena, ale pracuje se s cílem snižovat podporu a zároveň být k dispozici v případě potřeby, podpora končí v případě vzájemné dohody, nikoliv „nemotivovanosti“, „pasivity“ uživatele)

HF je určen pro ty nejohroženější, s potřebou komplexní podpory (individuální komplexní podpora sociálním pracovníkem)

Typická témata podpory sociálním pracovníkem pro udržení bydlení v rámci HF

- kontinuální identifikace potřeb účastníka a plánování jejich naplňování - základy krizové intervence,
- identifikace rizik (domácí násilí, osoby z bývalého sociálního prostředí, duševní nemoc, závislost, traumata),
- finanční situace účastníka,
- podpora při údržbě, úpravách, zlepšování vybavení bytu,
- pomoc při řešení sousedských vztahů,
- plánování úspor energií, správné topení, větrání, pomoc při komunikaci s dodavateli,
- podpora sociálních vazeb účastníka,
- další témata jako hledání zaměstnání, zlepšení zdravotního stavu, vzdělávání dětí.

Podpora a vzdělávání týmu SP HF

- úvod do principů HF, podpora při udržení bydlení – společné principy (práce se vztahem pracovník – uživatel, vyvážení nedirektivní a asertivní sociální práce, specifika intenzivní práce v prostředí bytů, práce ve vztahu k sousedství, spolupráce se správcem bytu),
- základy krizové intervence,
- práce s traumatem,
- trénink použití nedirektivních metod sociální práce,
- tematické semináře (např. s tématem duševní nemoci, závislosti, domácího násilí, posilování sousedství aj.),
- práce s osobním příběhem (pro peer konzultanty),
- supervize.

Výzva č. 03_16_52 „Podpora sociálního začleňování v SVL – 3. výzva“

- vyhlášena odborem realizace programů ESF - sociální začleňování

Termín ukončení příjmu žádostí: 30. 6. 2020 (za podmínky různě definovaných druhů spolupráce s Agenturou pro sociální začleňování).

Cílová skupina: osoby sociálně vyloučené či sociálním vyloučením ohrožené

Možnosti aktivit: podpora osob v přístupu k bydlení, sociální služby, komunitní sociální práce a komunitní centra, právní a finanční gramotnost, služby pro ohrožené děti a rodiny, profesionální realizace sociální práce aj.

Výše celkových způsobilých výdajů: 1 000 000 -20 000 000 Kč, dotace pokrývá 95-100% výdajů dle kategorie žadatele. Alokace výzvy: 1 200 000 000 CZK (podle druhů spolupráce s ASZ jsou určeny dílčí alokace pro jednotlivé skupiny)

Délka projektu: 18 – 36 měsíců, projekt musí být ukončen nejpozději do 30. 6. 2022.

Výzva č. 03_16_47 „Výzva pro MAS na podporu strategií komunitně vedeného místního rozvoje“

- vyhlášena odborem realizace programů ESF - sociální začleňování
- obsahuje podmínky pro vyhlášení výzev místními lokálními skupinami (MAS) v souladu s touto výzvou a příslušnou Strategií komunitně vedeného místního rozvoje
- projekty lze provazovat na úrovni jednotlivých opatření Strategií, a to i s investičními či neinvestičními

Termín ukončení příjmu žádostí: 31. 12. 2021

Cílová skupina: osoby sociálně vyloučené či sociálním vyloučením ohrožené

Podporované aktivity v rámci sociálního bydlení: preventivní, následné a doprovodné služby pro osoby ohrožené ztrátou bydlení, např. programy prevence ztráty bydlení, aktivity k zabránění nedobrovolnému vystěhování osob z bydlení, participativní metody využívající spoluúčasti klientů na rozhodování a realizaci aktivit (institut domovníka), zavádění case managementu a jiných forem koordinace, zvyšování sociálních kompetencí, podpora ekonomického a ekologického životního stylu (hospodárnost), síťování a multidisciplinární spolupráce, správa dluhu atd. Podpora není určena na investice do sociálního bydlení, na vybavení bytů, na opravy a údržbu, na nájemné a kauce atd. Aktuálně se nerealizuje mnoho projektů, např. Svitavy „Domovník“ (2 pozice domovníků)

Výše celkových způsobilých výdajů: 400 000 -10 000 000 Kč. Alokace výzvy: 1 816 957 478 CZK

Délka projektu: max. 24-36 měsíců, projekt musí být ukončen nejpozději do 31. 12. 2022

Děkujeme za pozornost

Barbora Š. Stašková, M.A.

MPSV - Oddělení sociálního bydlení a sociálního začleňování

barbora.staskova@mpsv.cz

www.socialnibydeni.mpsv.cz

www.facebook.com/socialnibydenivcr

Zpravodaj: socialni.bydleni@mpsv.cz

PODNĚTY VZEŠLÉ Z KULATÉHO STOLU 10. 9. 2018

	Podnět	Zodpovědný rezort
1.	Regulovat pronájem více bytů přes živnostenské oprávnění	MPO, MMR
2.	Jasně nastavení hygienických standardů u bytů, které by určovaly, jak má vypadat byt (např. tekoucí voda, hygienické zázemí, funkční elektrika apod.) a stanovení počtu metrů čtverečních na osobu v dané domácnosti	MMR, MZd a MPO
3.	Zavedení povinnosti trvalého pobytu v obci, kde jedinec fakticky bydlí	MV
4.	Opravy a výkup zdevastovaných bytů	MMR
5.	Dokončení cenových map za účelem stanovení obvyklého nájmu	MMR a MPSV
6.	Revize dávkového systému: zvážit sloučení příspěvku a doplatku na bydlení, zastropovat výplaty dávek dle cenových map, zajistit adresnost vyplácení dávek, zúžit okruh spolužijících osob v domácnosti a zkrátit vyplácení např. paušálů na energie	MPSV
7.	Zákonně upravit možnost poskytovat data obcím o poskytnutých sociálních dávkách a vykonávané sociální práci	MPSV, SMS a SMO
8.	Personálně a finančně posílit Úřady práce, Policii ČR či pedagogické pracovníky ve vyloučených lokalitách	MŠMT, MPSV, MV, SMS a SMO
9.	Zákonně definovat, co je přechodné bydlení a jakou má funkci za účelem eliminace tzv. ubytoven	MMR, SMS a SMO

PODNĚTY VZEŠLÉ Z KULATÉHO STOLU 10. 9. 2018

	Podnět	Zodpovědný rezort
10.	Umožnit oddlužení osob v exekuční pasti bez nastavení minimálního limitu splacení pohledávek	MS
11.	Striktně navázat pobírání dávek na sociální práci a školní docházku	MPSV a MŠMT
12.	Změnit povinnost školní docházky (neohraničovat věkem, ale např. stanovit povinnou školní docházku do ukončení vzdělávání, např. dosažením výučního listu) a omezit předčasné odchody dětí ze vzdělávání	MPSV a MŠMT
13.	Posílit sociální práci a sociální prevenci: pracovní a hygienické návyky, práce s dětmi a podpora vzdělávání, prevence kriminality a konzumu drog, schopnost udržet si bydlení apod.	MPSV a MF
14.	Zajistit, aby všichni práceschopní skutečně pracovali vč. Dlouhodobé zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnaných osob, např. revize veřejně prospěšných prací, tak aby bylo možné je využívat dlouhodobě bez nutnosti opakované evidence na úřadu práce	MPSV
15.	Zajistit vymahatelnost práva zejm. s ohledem na rušení nočního klidu a sousedského soužití	MS